

Родина для дитини

Вісник програми

Випуск 9, грудень 2007

НЕЗАБУТНІ ВРАЖЕННЯ

3 – 11 листопада 2007 року відбулася ще одна ознайомча поїздка до Юджину, штат Орегон, США. Цього разу учасниками поїдки стали керівники обласного та місцевого рівнів, саме ті, що приймають рішення та впливають на процес розбудови цивілізованої системи захисту прав дитини.

Програма візиту була дуже насиченою. За тиждень учасники ознайомилися з найкращими моделями роботи з вразливими категоріями дітей та сімей. Неоціненним був досвід знайомства як з

урядовими, так і неурядовими організаціями, що працюють у сфері захисту прав дитини. Про таке плідне партнерство в Україні ми ще тільки починаємо говорити, але під час поїдки учасники впевнилися, що саме в такому партнерстві державного та недержавного сектору, активному залученні волонтерів та громади і є успіх розвитку ефективних програм підтримки сімей та дітей.

Наскільки ефективною, вдалою та корисною була поїздка можна зрозуміти з відгуків учасників.

Бабій Н. І., директор Черкаського обласного ЦСССДМ:

У наш час розвинених інформацій-

них технологій, коли засоби масової інформації здатні перенести нас в будь-який куточок світу, здається важко робити відкриття. Проте

Учасники ознайомчої поїдки в Юджині, США

У ВИПУСКУ:

Навчатися, щоб дарувати дітям сім'ї 3

Модель Relief Nursery в Україні 4

Четвертий відкритий грантовий конкурс програми «Родина для дитини» 5

Тренінг для тренерів з питань підготовки прийомних батьків 6

Засідання координаційних рад пілотних регіонів Програми 7

Холт дарує свято 7

Програма професійної підготовки кадрів продовжується 7

Заходи, заплановані на січень – березень 2008 року 8

поїздка до Юджину, штат Орегон, стала для мене відкриттям іншої Америки, не тієї, яку ми знаємо з книг і голлівудських фільмів, а тієї Америки, де звичайні люди живуть звичайним життям, працюють, піклуються про власну сім'ю і дітей, і при цьому велику частку душевного тепла, щедрості віддають іншим.

“Що саме справило на Вас найбільше враження?” – запитали мене сьогодні колеги під час обговорення мого візиту до США. А й справді, що?

Можливо, це була та літня жінка, яку ми зустріли в організації «Relief Nursery», коли вона зайшла ▶▶

Програма «Родина для дитини» в Україні виконується організацією «Холт Інтернешнл» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку

HoltInternational
ПРОГРАМА «РОДИНА ДЛЯ ДИТИНИ» В УКРАЇНІ

м. Київ, вул. І.Франка 25/40, офіс 31,
тел. (044) 494-0349, факс (044) 234-5470
fcp@holtintl.org.ua, www.familiesforchildren.org.ua

► туди, щоб віддати дітям власноруч зв'язані теплі дитячі речі. «У мене так багато вільного часу», – ніби виправдовуючись, промовила вона.

Чи, можливо, цим яскравим враженням була історія родини Холтів, які, маючи власних 6 дітей, знайшли сили і бажання створити родину для 8 сиріт з Кореї? Справді прекрасний початок для створення такої гуманної організації як Холт Інтернешнл!

Безумовно, поїздка була надзвичайно корисною з професійної точки зору.

Під час тижневого перебування в Юджині ми познайомилися з досвідом роботи 7 організацій, які опікуються проблемами дітей. Новим для нас було знайомство з системою раннього втручання з метою допомоги дітям і родині, яку ми побачили в організації «Від 0 до 3» та «Relief Nursery». Програми «Батьківство в радість» та «Здоровий старт» викликали тим більшу зацікавленість нашої групи, що запровадження таких моделей роботи можливе і вкрай необхідне в Україні. Дуже цікаво було спілкуватися з професором Деном Клоузом з Орегонського університету, який знайшов час для трьох зустрічей з нами і познайомив нас з теорією бінарного процесу мислення і впливу травмуючих факторів на розвиток дітей молодшого віку. Як багато це пояснює в тих проблемах, які ми спостерігаємо у дітей і як необхідно, щоб педагоги і соціальні працівники, які працюють з дітьми, розуміли природу цих проблем.

Особлива вдячність організаторам поїздки за можливість познайомитись з роботою ювенального суду в США. Необхідність запровадження ювенальної юстиції в Україні обговорюється громадськістю вже давно і ми мали можливість переконатись наскільки це актуально.

А перебування в Холт Інтернешнл

і та щирість, з якою нас зустрічали, залишили незабутнє враження.

Юджин проводжав нас теплою, сонячною погодою. Був вихідний день і десятки автомобілів рухалися по шосе в напрямку до океану. І так захотілося ще раз побачити ту неймовірно красиву гірську дорогу, якою ми милувалися тиждень назад.

Напевне, якщо я ще колись побуваю в США, будуть і інші враження, проте першою і яскравою сторінкою назавжди залишаться зелені ліси і гори Орегону, ошатні будинки Юджину, і надзвичайно привітні, теплі люди, з якими пощастило зустрітись.

Ніколаєнко Л. О., директор Київського обласного ЦСССДМ:

Навчальна поїздка до Юджина організована програмою «Родина для дитини» справила на мене надзвичайне враження.

Мої уявлення про Сполучені Штати Америки, американський спосіб життя потерпіли повний крах.

Мальовничий край, привітні люди, що завжди готові запропонувати допомогу. Розмах волонтерського руху серед населення, його включеність до системи соціальних сервісів підказав мені кілька ідей щодо активізації громад на Київщині. Безумовно, цікаво було побачити моделі роботи з сім'ями та дітьми. Кожного дня я знаходила в них підходи, форми роботи, багато з яких були новими для мене.

Деколи хотілось сказати: «Як просто і ефективно працює та чи інша організація! Як ми до цього не додумалися самі?»

Головним результатом поїздки є те, що на сьогодні я вважаю абсолютно правильним і необхідним створювати та розвивати систему ювенальної юстиції в Україні, створення альтернативних соціальних сервісів, в тому числі і на базі неурядових організацій. Тому таким актуальним є питання якнайскорішого прийняття стандартів надання соціальних послуг.

До поїздки в США я не в повній мірі дотримувалась думки, про необхідність проведення розвиваючої роботи з дітьми молодшого віку. Зараз це не викликає сумніву. Для мене такі професійні терміни, як соціальний супровід, план супроводу сім'ї набули іншого значення.

Я на сьогодні бачу для себе завдання в тому, щоб популяризувати серед колег нові ідеї та підходи до соціальної роботи – залучення громад через волонтерів; розпочати роботу з дітьми і особливо дошкільного віку; підготувати спеціалістів, що зможуть навчати батьків основам батьківських навичок тощо.

Особливо важливим вважаю необхідність ініціювати деякі зміни до законодавства України у сфері захисту дітей, щоб впровадження нових соціальних технологій стало можливим.

Як кажуть – краще один раз побачити ніж сто разів почути, тому я надзвичайно вдячна програмі «Родина для дитини» за можливість здобуття нового досвіду і вражень, що безумовно вплине на формування стратегії соціальної роботи з дітьми та сім'ями на Київщині.

Пеша І. В., доцент кафедри соціальної педагогіки, старший викладач Національного Педагогічного Університету ім. Драгоманова:

Особисті враження від поїздки – погляд на Америку не з екрану телевізора в ході інформаційних повідомлень, а з середини. Американці привітні, ладні допомогти людині, що опинилася у скрутному становищі. Відчувається, що надання підтримки тим, хто того потребує, виховується не на рівні гасел, а є ►►

▶ внутрішньою потребою, стилем поведінки людини. Про це свідчить і залучення волонтерів до роботи громадських організацій – люди добровільно віддають свій вільний час і вміння щоб допомогти вирішити соціальні проблеми громади.

Досвід залучення до роботи громадських організацій людей, які безпосередньо знайомі або дотичні до певної соціальної проблеми, є цілком виправданим. В усіх організаціях, в яких відбувалися зустрічі, нас знайомили з людьми, які пройшли через наркоманію, бродяжництво, сімейні негаразди, отримали допомогу, справилися зі своїми проблемами і тепер допомагають іншим членам громади, які опинилися в аналогічній ситуації. Спочатку вони залучаються до роботи як волонтери, а з часом, отримавши необхідну освіту, стають штатними працівниками організації. Такі спеціалісти не з

теорії розуміють потреби клієнтів і власним життєвим прикладом доводять можливість позитивних змін у житті останніх.

Незабутнє враження справило на мене засідання ювенального суду. Можна багато чути про дієвість такого органу, проте побачене, на мою думку, є найбільш значущим доказом необхідності впровадження дитячого суду в Україні. З одного боку демонструється дієвість закону, з іншого – повага до людської гідності дитини і батьків, чия доля вирішується у ході судового засідання.

Відмінним від практики роботи з кризовими сім'ями в Україні є те, що діяльність спеціалістів державного департаменту і громадських організацій міста Юджин у першу чергу спрямована на збереження родинних зв'язків, залишення дитини у біологічній сім'ї.

Усі технології, продемонстровані нам у різних організаціях, мають наукове обґрунтування, чому можна лише позаздрити. Науковий підхід до визначення соціальних проблем та потреб окремих категорій клієнтів дозволяє обґрунтувати необхідність впровадження окремих соціальних програм, а також розробити дієві механізми та методики їхньої реалізації. Така практика, з одного боку може розглядатися як неекономна – дослідження вимагають фінансування.

З іншого боку, вона дозволяє впроваджувати ефективні механізми надання соціальної допомоги, що, на мою думку, економить набагато більше фінансів, ніж українська практика тотального запровадження єдиних схем соціальної роботи, без врахування конкретних потреб і специфіки окремих груп клієнтів. ❖

НАВЧАТИСЯ, ЩОБ ДАРУВАТИ ДІТЯМ СІМ'Ї

Підтримка дітей та сімей, яких торкнулась проблема ВІЛ/СНІД, залишається одним із пріоритетних напрямів роботи програми «Родина для дитини». За останні декілька років в Україні було зроблено багато кроків щодо реалізації права дитини на виховання в сім'ї. На сьогоднішній день функціонує 281 дитячий будинок сімейного типу, в яких виховується 1786 дітей, та існує 1293 прийомні сім'ї, в яких виховується 2024 дитини (станом на 1 жовтня 2007 року). Інформаційні кампанії з пошуку потенційних прийомних батьків та батьків-вихователів та їх навчання проводяться центрами соціальних служб на постійній основі. Проте влаштування в сім'ї дітей з особливими потребами, в тому числі, дітей з ВІЛ-інфекцією залишається проблемою. Причинами цього є і загальна неосвіченість населення щодо проблем ВІЛ-позитивних дітей, і недостатньо активні кроки з боку держави щодо влаштування в сімейні фор-

ми виховання саме таких дітей. Правда полягає в тому, що саме такі дітки в першу чергу потребують батьківського тепла та турботи. Ми вже неодноразово писали в наших

вісниках про зусилля програми «Родина для дитини» щодо влаштування в сім'ї ВІЛ-позитивних дітей з Макіївського спеціалізованого будинку дитини. На сьогодні

Робота в малих групах

► 13 діток виведені з закладу та влаштовані в сімейні форми виховання. Зміни, які сталися з дітьми, неможливо описати словами. Вони розквітли, вирости фізично, змінилися вирази їхніх облич. Ми широко сподіваємося, що перші прийомні сім'ї для ВІЛ-позитивних дітей стануть взірцем широкого, дбайливого ставлення до дітей з особливими потребами, а також методом заохочення та зміни ставлення до дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Своїм внеском в процес розвитку сімейних форм виховання для ВІЛ-позитивних дітей програма «Родина дитини» вважає створення навчального модулю з питань «Догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих дітей», який було затверджено наказом Міністерства у

справах сім'ї, молоді та спорту у липні цього року. Цей модуль став складовою обов'язкової програми підготовки прийомних батьків, які братимуть на виховання дітей з ВІЛ-інфекцією.

У грудні, програмою «Родина для дитини» спільно з ЮНІСЕФ та у співробітництві з Державною соціальною службою і Міністерством охорони здоров'я України було підготовлено 20 мультидисциплінарних тренерських команд, які готуватимуть прийомних батьків на місцях. До складу кожної з команд увійшли спеціаліст центру соціальних служб, педіатр центру профілактики та боротьби зі СНІДом та представник місцевої неурядової ВІЛ-сервісної організації. Для багатьох з учасників це була не тільки професійна підго-

товка, але й можливість познайомитися один з одним та зрозуміти, чим займаються їхні колеги, які працюють в інших структурах, як державних, так і недержавних. Педіатри та лікарі-інфекціоністи вперше дізнались про різноманітні можливості влаштування в сім'ї дітей, які залишились без батьківського піклування, соціальні працівники краще зрозуміли потреби дітей та сімей, які живуть з ВІЛ, представники неурядових організацій усвідомили реальну можливість поєднання зусиль з державними структурами. Кожна з 20 команд-учасниць розробила план подальших спільних дій щодо пошуку та підготовки батьків для дітей з ВІЛ-інфекцією, які сьогодні не мають сім'ї, але так її потребують. ❖

МОДЕЛЬ RELIEF NURSERY В УКРАЇНІ

Вісник вже знайомив своїх читачів з історією виникнення моделі Relief Nursery. Нагадаємо, що модель підтримки сімей у кризі, яка вже 30 років успішно працює в Сполучених Штатах, сьогодні пілотується в Україні. Перший вітчизняний досвід надання послуг за зразком моделі Relief Nursery вивчається членами робочої групи, що складається з фахівців у галузі охорони прав дитини. Результатом роботи групи стане розробка методичних рекомендацій щодо організації надання послуг сім'ям з дітьми віком до 6 років, які опинилися у складних життєвих обставинах. Робота над методичними рекомендаціями завершується. Крім того, на початку наступного року програма «Родина для дитини» завершить адаптацію навчальної програми для батьків «Батьківство в радість», яку було створено організацією «Від 0 до 3» в м. Юджин, штат Орегон, США. Ця навчальна програма для підготовки батьків вже успішно пілотована в Україні і буде запропонована як для роботи з батьками-клієнтами програм Relief

Nursery, так і для підготовки усіх бажаних батьків.

Враховуючи зростаючу зацікавленість організацій, що надають соціальні послуги, у вивченні моделі, програма «Родина для дитини» ініціювала проведення робочої зустрічі з метою поширення досвіду. 21 листопада така зустріч відбулася в Умані. В ній взяли участь організації-партнери Програми з пілотних регіонів, які планують надавати послуги сім'ям з дітьми, що опинилися у складних життєвих обставинах. Саме з такими сім'ями та дітьми працюють в Уманському центрі «Пелюстки довіри», в приміщенні якого і зібралися представники центрів соціальних служб та неурядових організацій.

Центр «Пелюстки довіри» створено на початку поточного року Уманським міським Центром соціальних служб на базі місцевого дитячого садка за підтримки програми «Родина для дитини». Завданням Центру є надання комплексу послуг, спрямованих на створення умов для безпечного та гармонійного розвит-

ку дітей шляхом зміцнення сімейних стосунків і запобігання розпаду сімей у кризі. До комплексу послуг входять: заняття з дітьми в умовах Центру, навчання батьків під час занять з набуття батьківських навичок, а також підтримка батьків під час відвідування соціальними працівниками сімей вдома.

Після презентації досвіду роботи організації Relief Nursery в Сполучених Штатах та огляду впроваджен-

Учасникам інформаційної зустрічі було цікаво побачити, як проводиться робота з дітьми в центрі «Пелюстки довіри»

ня моделі в Україні учасники зустрічі детально обговорили практичні кроки реалізації моделі, а саме: відбір дітей та сімей для участі у програмі, облаштування приміщення для роботи з дітьми, кадрове та матеріальне забезпечення, організація терапевтичних занять для дітей, значення та особливості відвідування сімей вдома, групові заняття з батьками.

На завершення, присутні представники як державних, так і недержавних організацій, отримали запрошення взяти участь у конкурсі грантів спеціального призначення «Розвиток моделі послуг для дітей та сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах». Грантові кошти програми «Родина для дитини» дозволять налагодити роботу з надання комплексу послуг та частково підтримати діяльність на початковому етапі. 6 запрошених до участі організацій подали свої проєктні пропозиції, які були підтримані. Церемонія підписання грантових угод відбудеться у січні

Навчання спілкуванню через гру

2007. Одразу розпочнеться реалізація проєктів.

В рамках програми «Родина для дитини» у наступному році, крім грантової підтримки нових про-

ектів, відбудеться стажування в організації «Relief Nursery» (США). Також буде проведено серію тренінгів в Україні для спеціалістів, що працюватимуть з сім'ями та дітьми. ❖

ЧЕТВЕРТИЙ ВІДКРИТИЙ ГРАНТОВИЙ КОНКУРС ПРОГРАМИ «РОДИНА ДЛЯ ДИТИНИ»

В жовтні-листопаді 2007 року програма «Родина для дитини» провела Четвертий відкритий конкурс грантових проєктів. Метою конкурсу було визначено реалізацію права дитини на зростання в сім'ї шляхом попередження виходу дитини з сім'ї, розвитку сімейних форм виховання для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей з особливими потребами, сприяння виведенню таких дітей з інтернатних закладів та підтримки їх інтеграції в суспільство. Проєкти, запропоновані в рамках конкурсу, мали виконуватись у двох нових пілотних місцевостях Програми – м. Горлівка Донецької області та Білгород-Дністровському районі Одеської області.

До цільової групи конкурсу увійшли діти та сім'ї груп ризику або в кризі, діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які

виховуються в державних закладах, діти з особливими потребами та їх сім'ї, а також діти та сім'ї, яких торкнулася проблема ВІЛ/СНІДу. Грантовий конкурс був покликаний врахувати особливості та потреби двох пілотних місцевостей і сприяти втіленню місцевих планів дій щодо розвитку комплексної моделі сімейних форм виховання. До участі в конкурсі були запрошені як недержавні, так і державні інституції, залучені до надання послуг дітям та сім'ям. Результатом реалізації проєктів мало стати зменшення кількості сімей, де існує загроза вилучення дитини, та дітей, вилучених з сім'ї або залишених батьками; зменшення кількості вихованців інтернатних закладів; збільшення обсягу та розширення послуг для вразливих категорій дітей та сімей; підвищення громадської обізнаності щодо права дитини на сім'ю.

За результатами конкурсу Програма отримала 17 проєктних заявок. Після першого етапу конкурсу – оцінки заявок експертною радою Програми – було відібрано сім заявок, рекомендованих до розгляду Грантовим Комітетом.

Засідання Грантового Комітету, присвячене обговоренню заявок, отриманих в рамках Четвертого конкурсу, відбулося 7 грудня 2007 року. Після активного і детального обговорення кожної пропозиції Грантовий Комітет прийняв рішення підтримати шість проєктів та висловив свої пропозиції та рекомендації щодо запропонованої в них діяльності. Після врахування цих рекомендацій та узгодження проєктних бюджетів будуть підписані відповідні угоди про надання гранту, і реалізація проєктів розпочнеться вже в січні 2008 року. ❖

ТРЕНІНГ ДЛЯ ТРЕНЕРІВ З ПИТАНЬ ПІДГОТОВКИ ПРИЙОМНИХ БАТЬКІВ

23 – 30 жовтня 2007 року в Києві відбувся тренінг для тренерів з питань підготовки, створення та соціального супроводу прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Тренінг був організований та проведений програмою «Родина для дитини» у співробітництві з Державним інститутом розвитку сім'ї та молоді. Це вже п'ятий із серії подібних тренінгів, підтриманих нашою Програмою з метою підвищення професійного рівня та потенціалу наших партнерів у пілотних місцевостях. В тренінгу взяли участь співробітники центрів соціальних служб, служб у справах дітей та неурядових організацій, які займаються пошуком прийомних батьків для ВІЛ-позитивних дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Всі учасники тренінгу отримали сертифікати державного зразка і можуть бути залучені до навчання кандидатів у прийомні батьки.

Пропонуємо вашій увазі відгуки наших партнерів, які взяли участь у тренінгу.

Валентина Харишук, головний спеціаліст відділу соціальної роботи Уманського районного ЦСССДМ:

Працюю спеціалістом Уманського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді не так уже й давно і тому відчувала брак теоретичних знань, законодавчої бази з питань створення та функціонування прийомних сімей. Радо прийняла запрошення від програми «Родина для дитини» взяти участь у тренінгу з питань підготовки, створення та соціального супроводу прийомних сімей.

Мої очікування були в повній мірі реалізовані. У столиці зібралася група спеціалістів різних напрямків соціальної роботи та різних служб (психологи, юристи центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, працівники служб у справах дітей, спеціалісти центрів психосоціальної підтримки дітей) з Києва, Донецька, Горлівки, Білгород-Дністровська, Черкас; ця обставина дозволяла розглянути проблеми прийомних дітей усебічно,

обмінятися досвідом роботи, обговорити шляхи вирішення спільних проблем, які постають перед соціальним працівником у будь-якому регіоні. Відвертість і легкість спілкування між учасниками тренінгу були забезпечені завдяки чудовій, злагодженій роботі досвідчених, глибоко обізнаних з проблемою соціального супроводу прийомних сімей тренерів – Н. М. Комарової та І. В. Пешої. Серед тем, що розглядалися протягом тренінгу: етапи створення та функціонування прийомних сімей, вимоги до кандидатів у прийомні батьки, місце й роль соціального працівника у цьому процесі. Глибокі емоційні враження залишилися від процесу занурення в тему тренінгового заняття з підготовки кандидатів на створення прийомної сім'ї та дитячого будинку сімейного типу. Вдало підібрані форми й методи проведення тренінгів допомогли зрозуміти й відчути настрої та емоції обділеної долею дитини, яку беруть на виховання незнайомі люди, часто й самі недосвідчені та розгублені.

Новим у практиці моєї роботи було й ознайомлення з проблемами прийомних сімей, які беруть на виховання дітей, уражених ВІЛ, адже це та категорія, яка потребує першочергової підтримки й розуміння суспільства. Додаткова інформація спеціалістів-практиків дозволить у майбутньому застосувати різні підходи до вирішення життєвих ситуацій.

Учасників тренінгу цікавило чимало питань, на які ми отримали вичерпні й кваліфіковані відповіді. Надзвичайно важливим було й повсякденне доброзичливе спілкування учасників, адже ми встигли потоваришувати. Останній день заняття став початком створення тренерських команд, які зможуть у майбутньому працювати разом.

Олена Рубцова, спеціаліст дитячого напрямку Черкаського обласного відділення ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ»:

Хочу поділитися враженнями про тренінг для тренерів.

Уявіть собі: зібралися разом дорослі люди: керівники, соціальні працівники,

психологи – й занурилися у світ дитинства, свій давно забутий світ. Згадали свої дитячі мрії, надії, радощі, а з ними й свої маленькі дитячі прикраси й образи, сльози, розчарування. Було і цікаво, і сумно; виявилось, що всі ми, такі різні, насправді дуже схожі, коли повертаємось у світ дитинства. У всіх одна й та сама заповітна мрія – щоб мама й тато були разом, любили, розуміли і ніколи не зрадили. Ми відчули те, що відчувають покинуті діти. Від цього стало нестерпно боляче і ще більше захотілося допомогти їм знайти гарних, люблячих прийомних батьків. Я пишу, згадуючи, як тільки вчора була в нашому Черкаському будинку дитини «Малютко». Як же їм, цим маленьким створінням, не вистачає тепла, як міцно вони тримають тебе за руку і не хочуть відпускати.

Я рада, що долучаюсь до створення прийомних сімей і я вдячна за знання та досвід, отримані на тренінгу. Багато разів я чула, що подібні тренінги добре було б відвідувати й біологічним батькам, не лише прийомним, і це справді так. Коли ми вивчали тему «правила покарання», у нас, рідних батьків, відкрилися очі на те, скільки помилок ми робимо, і як хотілося б їх виправити доки не пізно.

Ще хочу поділитися радістю. Наразешті наша прийомна мама, яка разом з нами пройшла нелегкий шлях створення прийомної сім'ї з ВІЛ-позитивними дітками, забрала двох своїх дівчаток з Макіївського спеціалізованого будинку дитини. Звичайно, їм нелегко, триває оформлення різноманітних документів, прибуття ще двох ВІЛ-позитивних дітей до Черкас може викликати чиєсь невдоволення, але хіба це важливо порівняно із щасливими дитячими очима? Їх забрали, вони комусь потрібні, їх кожного дня цілують і обіймають, у них є мама!

Наша робота іноді виснажує нас так, що хочеться все кинути й зайнятися чимось іншим. Але ось такі моменти, як згадані щасливі дитячі очі роблять свою справу – це величезний стимул, це нагорода, і в такі хвилини я вважаю себе по-справжньому щасливою жінкою. ❖

ЗАСІДАННЯ КООРДИНАЦІЙНИХ РАД ПІЛОТНИХ РЕГІОНІВ ПРОГРАМИ

17 грудня 2007 року в Києві відбулася інформаційна зустріч членів координаційних рад п'яти пілотних територій, в яких працює програма «Родина для дитини». Головною темою зустрічі було представлення та обговорення нещодавніх законодавчих ініціатив та актів у сфері захисту прав дитини. Основним документом, представленим на зустрічі, була Державна програма реформування закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, затверджена Кабінетом Міністрів України 17 жовтня 2007 року. В документі чітко визначені цілі реформування, фінансове забезпечення та часові рамки.

Фахівці програми «Родина для дитини» представили учасникам зустрічі посібник з найкращих практик «Деїнституалізація та трансформація послуг для дітей», що являє собою детальний опис 10 кроків на шляху реформування інтернатних закладів та розвитку альтернативної системи послуг для дітей та сімей. В посібнику узагальнено досвід деїнституалізації в країнах Західної та Східної Європи та наведено багато практичних прикладів як успішних, так і помилкових.

Презентація Галини Постолюк, виконавчого директора представництва благодійної організації «Надія та житло для дітей» в Україні, ознайо-

мила учасників з практичним досвідом реформування послуг в Макарівському районі Київської області, який включає запровадження нових послуг і закриття дитячого будинку змішаного типу.

В ході зустрічі члени координаційних рад отримали багато нового інформаційного матеріалу, який потребує осмислення та опрацювання. Було домовлено, що на наступній зустрічі, яка відбудеться в лютому 2008 року, члени координаційних рад будуть готові представити свої проекти програм реформування закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. ❖

ХОЛТ ДАРУЄ СВЯТО

Вже четвертий рік поспіль Холт Інтернешнл успішно працює в Україні як виконавець програми АМР США «Родина для дитини». П'ятидесятирічний досвід організації Холт Інтернешнл у сфері розвитку сімейних форм виховання використовується як на національному рівні, так і на рівні пілотних місцевостей Програми. Працюючи в Україні Холт Інтернешнл турбується й про конкретних дітей, не залишаючи без уваги їхні потреби. Організація залучає добровільні внески громадян США, що дозволяє підтримувати найбільш вразливі групи дітей: сиріт, позбавлених

батьківського піклування або тих, кому загрожує вилучення з сім'ї через нездатність батьків піклуватися про своїх дітей. Цим дітям Холт надає необхідну допомогу, а також частинку любові та тепла.

Щорічно Холт дарує свято дітям напередодні Нового року - розваги та ігри, цікаві подорожі, відвідування Будинку Клоунів тощо. Цього року Холт святкує Новий рік з дітьми дитячого будинку змішаного типу «Надія», с. Мокрець Броварського району на Київщині. Сподіваємося, що новорічні подарунки, святковий стіл та захоплюючий

фільм на екрані великого кінотеатру залишать у дітей незабутні враження.

Програма «Родина для дитини» співпрацює з ДБЗТ «Надія» в рамках проекту деїнституалізації. Спеціалісти дитячого будинку пройшли навчання з проведення всебічної оцінки потреб вихованців закладу та складання індивідуальних планів постійного влаштування. За період співпраці до сімейних форм виховання влаштовано 9 дітей. Зараз у закладі перебуває 27 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. ❖

ПРОГРАМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

В листопаді програма «Родина для дитини» продовжила серію тренінгів з метою підготовки кадрів та розбудови потенціалу працівників системи захисту прав дитини у своїх нових пілотних регіонах. Основною метою тренінгу, що відбувся 27 – 28 листопада, було вдосконалення базових навичок соціальної роботи, а саме: методів роботи з сім'єю та визначення ризиків для дитини, складання планів соціального супроводу, ведення документації тощо. Учасниками тренінгу були представники центрів соціальних служб та

працівники притулків Білгород-Дністровського району Одеської області, міста Горлівка Донецької області та Новомосковського району Дніпропетровської області. Для проведення тренінгу було запрошено Енджі Уорфілд, директора програм соціальних послуг в країнах Східної Європи та Азії, Холт Інтернешнл. Енджі має чудовий досвід саме практичної соціальної роботи, адже тривалий час вона працювала соціальним працівником в державному департаменті захисту прав дитини, потім в громадській організації, яка надавала соціальні

У своєму тренінгу Енджі Уорфілд використовує рольову гру

ПРОГРАМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

► послуги вразливим категоріям дітей та сімей. Тренінг виявився дуже інтерактивним, часто виникали жваві дискусії. Учасники тренінгу опрацювали такі методи роботи з сім'єю, як складання екокарт та геннограм, а також індивідуальних планів роботи з сім'єю з акцентом на сильні сторони.

Таким чином, завданням тренінгу було не лише опрацювання практичних навичок соціальної роботи, а й ініціювання зміни ставлення до роботи з вразливими сім'ями та дітьми. Основний акцент було зроблено на підтримку сім'ї, збереження відносин в сім'ї та попередження виходу дитини з сім'ї.

Для Енджі Уорфілд це був перший візит в Україну:

Цікаво, що я приїхала в Україну, щоб провести тренінг з базових на-

вичок соціальної роботи, але ця поїздка стала тренінгом і для мене. Я здобула дуже багато нових знань і на професійному рівні, і на особистому. Перше, що спадає мені на думку, це те, що не має значення, наскільки далеко одна країна від іншої, наскільки одна мова та культура відрізняються від іншої, наскільки різноманітними є політичні системи. Всі ми по суті маємо одні й ті самі людські потреби в усвідомленні своєї особистості, в почутті приналежності, в потребі бути бажаним та прийнятим. Я ще раз усвідомила, що в моєму житті всі ці потреби задоволені. В той самий час, працюючи в Холті, я стикаюся з великою кількістю дітей, які позбавлені і любові, і тепла, і визнання своєї особистості. Перш за все, вони позбавлені люблячої сім'ї. Мене вразили учасники тренінгу, а саме, їхнє натхнення та бажання змінювати на краще долі дітей та сімей. ❖

Енджі Уорфілд разом з учасниками тренінгу «Базові практичні навички соціальної роботи»

Заходи, заплановані на січень – березень 2008 року

СІЧЕНЬ

15 січня – підписання грантових угод з переможцями Четвертого відкритого конкурсу грантів; тренінг з управління грантовими проектами, м. Київ

16 січня – тренінг з практичних питань роботи з сім'ями та дітьми в рамках впровадження програми «Relief Nursery», м. Київ

ЗАСІДАННЯ МІСЦЕВИХ КООРДИНАЦІЙНИХ РАД:

22 січня – Горлівка, Донецька область

23 січня – Білгород-Дністровський район, Одеська область

26 – 28 січня – тренінг для потенційних усиновителів «Стаємо батьками», м. Київ

ЛЮТИЙ

15 лютого – Семинар для керівників місцевих адміністрацій пілотних регіонів Програми на тему «Реформування закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», м. Київ

БЕРЕЗЕНЬ

Тренінг для тренерів з підготовки усиновителів «Стаємо батьками»

Дата уточнюється

Тренінг для тренерів по роботі з сім'ями, що опинилися у складних життєвих обставинах

Дата уточнюється

Родина для дитини – щоквартальний вісник програми, що виконується в Україні організацією Holt International Children's Services за підтримки USAID.

Директор програми:
Олена Герасимова

Співробітники програми:
Олеся Гальчинська, старший менеджер програми
Лариса Курашина, менеджер з інформаційного забезпечення
Олеся Долінська, менеджер грантової програми

Наталія Коваленко, асистент програми
Наталія Гуляницька, координатор грантової програми
Наталія Логвінова, фінансовий менеджер
Олена Скоробогата, фінансово-адміністративний асистент